

Kako bo brexit vplival na Irsko?

Irsko bo najverjetneje država, na katero bo izstop Velike Britanije iz EU najbolj vplival. Evropski parlament želi omiliti posledice izstopa.

Irska po brexitu

<https://www.europartv.europa.eu/en/programme/eu-affairs/brexit-in-ireland-fear-of-a-hard-border-2>

Med Severno Irsko, ki je del Združenega kraljestva, in republiko Irsko je 275 kopenskih mejnih prehodov; to je dvakrat toliko, kot je mejnih prehodov na celotni evropski vzhodni meji, ki teče od Finske do Grčije.

Odločitev britanskih volivcev, da zapustijo EU, bi lahko 500-kilometrsko mejo med Irsko in Severno Irsko spremenila v zunanjo mejo EU. Gre za eno izmed najpomembnejših vprašanj v pogajanjih med EU in Londonom o izstopu Velike Britanije iz unije.

Britanski in Evropski pogajalci so novembra 2018 dosegli dogovor o urejenem izstopu Velike Britanije iz EU, vendar pa ga Britanci niso hoteli ratificirati. Dogovor vsebuje [protokol o Severni Irski](#), v katerem je t.i. varovalni mehanizem za izognitev trdi meji med Irsko in Severno Irsko. Protokol bi se uporabljal, če in dokler ga ne bo v celoti ali delno nadomestil naknadni sporazum.

V skladu s protokolom bi se do opredelitve prihodnjih odnosov na tem območju vzpostavilo enotno carinsko območje med EU in Združenim kraljestvom. Tako bi Severna Irsko ostala del istega carinskega območja kot preostali del Združenega kraljestva, in sicer brez trde meje, tarif, kvot ali preverjanj pravil o poreklu.

S tem bi meja med Severno Irsko in republiko Irsko ostala tako pretočna, kot je danes. Pred podpisom mirovnega sporazuma na Severnem Irskem leta 1998 je bila ta meja namreč militarizirana, z nadzornimi stolpi in vojaškimi patruljami. Danes mejo vsak dan prestopi deset tisoče ljudi. Bolni otroci iz Belfasta lahko gredo v bolnice v Dublinu. Tretjina mleka, proizvedenega na Severnem Irskem, gre v predelavo v republiko Irsko. Električno omrežje je enotno na celotnem otoku, celo znamenito irsko pivo Guinness ustekleničijo na Severnem Irskem.

Vendar pa je za nekatere v Veliki Britaniji tak varovalni mehanizem kontroverzen. Trdijo namreč, da bi lahko z njim Veliko Britanijo za zmeraj zadržali v evropskem carinskem območju. Evropski pogajalci so zato pozvali Veliko Britanijo k predstavitvi alternativne rešitve, ki bi razrešila vprašanje trde meje s Severno Irsko. Britanski predsednik vlade Boris Johnson je ponovno izpogajal dogovor o odhodu iz EU, ki sedaj vsebuje [prenovljen protokol](#) o Severni Irski in Republiki Irski. Preden začne veljati, morata dogovor potrditi še britanski in Evropski parlament.

Irska ne sme trpeti

Neurejen izstop Velike Britanije iz Evropske unije bi po napovedih veliko bolj kot preostale članice EU prizadel Britance, čeprav bi nedvomno škodil obema stranema. Med državami članicami EU bi negativne posledice izstopa najostreje čutila Irska, saj je z Veliko Britanijo zelo tesno gospodarsko in kulturno povezana. Irska bi ob takem scenariju prejela pomoč različnih [programov EU](#), ki so namenjeni blaženju učinkov neurejenega izstopa Britancev iz Evropske unije.

Vsi ljudje, ki se rodijo na Severnem Irskem, imajo pravico do irskega državljanstva. Evropski poslanci vztrajajo pri določilu, ki pravi, da se ti ljudje ne bi smeli srečevati z nobenimi ovirami pri uresničevanju svoje pravice do irskega državljanstva, torej tudi državljanstva EU.

V pogajanjih o brexitu EU vztraja pri napredku na [treh ključnih področjih](#): [pravica državljanov EU](#), [poravnavi finančnih obveznosti](#) in ureditvi odnosov z Irsko. Pred tem EU ne bo vstopila v pogajanja o prihodnjih odnosih z Veliko Britanijo.

V [resoluciji](#), ki so jo evropski poslanci sprejeli 18. septembra 2019 poudarjajo, da Evropski parlament ne bo podprl dogovora o izstopu Velike Britanije iz EU, če ta ne bo vseboval varovala o irski meji. Poslanci pa so ob tem pripravljene prisluhniti tudi drugim britanskim predlogom, s katerimi bi dosegli enak učinek.

[Preberite več o vlogi Parlamenta o pogajanjih v Brexitu](#)